

Fremover, men i litt gal retning?

– kommentarer om forskning i utkast til nytt skjema
for museumsstatistikk fra Norsk kulturråd

Kulturrådets statistikkseminar

Oslo 12.11. 2014

Per G. Norseng

NORSK
MARITIMT MUSEUM



Hva bør FoU-statistikken gi svar på?

1. Hvilken *kompetanse* har de ansatte i sektoren og de enkelte museene til å drive FoU-arbeid?
2. Hvor mye satses det på FoU-arbeidet – dvs. hvor stor er *ressursbruken* på feltet – i sektoren og ved de enkelte museene?
3. Hva kommer det ut av FoU-ressursene i sektoren / ved de enkelte museene – dvs. hvor stor er *FoU-publiseringen*?

1.-2. Generelt om «Kompetanse, FoU, plan»

- Sektoren og de enkelte institusjonene bør oppmuntres til økt prioritering av FoU-arbeid i budsjetter og rekrutterings- og personalpolitikk
- Det er behov for rekruttering og utvikling av kompetanse utover førstestillingsnivå/doktorgrad
- Det bør legges til rette for dette gjennom stillingsstrukturen/opprykkingsordningene i sektoren
- Statistikkskjemaet bør fange opp disse behovene og kartlegge utviklingen

Forslag til presiseringer om kompetanse (i kursiv)

- Antall ansatte med doktorgrad (325)
- *Antall ansatte med førstestillingskompetanse oppnådd på annen måte*
- *Antall ansatte med vitenskapelig toppstillingskompetanse(=professorkompetanse)*
- Antall ansatte med autorisasjon som konservator NMF (326)
- Antall ansatte med autorisasjon som førstekonservator NMF (330)

Forslag til presiseringer om ressursbruk (i kursiv)

- *Antall ansatte i vitenskapelige stillinger med rett/plikt til å drive forskning (forskere/konservatorer/kuratorer)*
- *Antall årsverk medgått til FoU-arbeid i museet*
- *Antall personer med utdanning-/praksisplass ved institusjonen i løpet av året (ny)*
- *Deltakelse i formalisert FoU-samarbeid, antall prosjekter*
- *Har museet forskningsplan?*
- *Har museet organisert forskningsledelse (FoU-utvalg, forskningskoordinator e.l.)*

3. Generelt om FoU-publiseringen («Publikasjoner» i utkastet)

- I kulturhistoriske fag er det svært flytende overganger mellom forskning og populærvitenskapelig virksomhet/publisering.
- Mye primærpublisering av forskningsresultater skjer i former der vitenskapelig apparat/dokumentasjon kombineres med en leservennlig form
- Ordbruken bør tenkes nøye gjennom og ikke bindes til den altfor snevre FoU-definisjonen som UHR bruker (og som også åpenbart er et problem for samlingsinstitusjonene i UH-sektoren).

«Totalt antall vitenskapelige/fagfelleverderte publikasjoner» osv.

- Utkastet synes å sette likhetstegn mellom «vitenskapelige publikasjoner» og «fagfelleverderte publikasjoner» (dvs. NVI-publikasjoner i henhold til reglene i CRISTIN)
- Dette svarer til UHRs «praktiske» definisjon av FoU
- Det gir en uheldig innsnevring i forhold til tidligere års statistikkskjema for vår sektor – og i forhold til f.eks. Frascati-manualen (jf problemene i UH-sektoren)
- Kanskje det bare bør stå «publikasjoner» eller «FoU-baserte publikasjoner» i rubrikken ovenfor (324)?

Forslag til presiseringer («Av disse»):

- ... vitenskapelige fagfelleverderte monografier
- ... vitenskapelige fagfelleverderte artikler i antologier
- ... vitenskapelige fagfelleverderte artikler i periodika, serier og nettsteder
- ... andre større FoU-publikasjoner
- ... andre mindre FoU-publikasjoner

For detaljert? Nei:

- FoU er blitt stadig høyere prioritert i museumspolitiske føringer på 2000-tallet – det bør reflekteres i statistikken
- Mange museer henger etter – få konservatorstillinger e.l. lyses ut og det stilles ofte beskjedne krav til kompetanse ved tilsetting i slike stillinger
- Økt informasjonsinnhenting om FoU-satsingen i statistikkskjemaet er nå en nødvendig ansporing til å omsette honnørordene til handling og reelle prioriteringer
- Om vår sektor kan registrere i CRISTIN, kan Kulturrådets statistikkskjema slankes igjen (og museenes arbeid med registrering og rapportering vil bli enklere og bedre både for FoU og formidling)
- Kulturrådet bør arbeide for å innføre CRISTIN i sektoren – men systemet må brukes med større fornuft enn i UH-sektoren

I debatten kunne vi få fikk vi inntrykk av at Kulturrådet er reservert overfor flere spørsmål om FoU av ulike grunner som dette:

- Skjemaet blir for detaljert
- Mange spørsmål på dette feltet er relevante bare for et fåtall museer
- Kulturrådet vil stole på institusjonene og ikke være for kontrollerende
- Spørsmål om kompetanse ikke så viktig fordi kompetanse ikke er noen garanti for resultater – og det er resultatene Kulturrådet er ute etter å kartlegge
- Av samme grunn er ikke spørsmål om organisering av FoU-virksomheten så interessant – FoU-koordinatorer eller FoU-utvalg er ikke noen garanti for resultater, det heller.

Denne holdningen er etter mitt skjønn unødvendig tilbakeleent og uheldig av flere grunner:

1. Spørsmålene i skjemaene oppfattes ikke som kontrollmani av sektoren, men som uttrykk for interesse, og for oppmuntring til økt satsing – det det spørres etter, er viktig, det det ikke spørres etter, mindre viktig
2. Slik skjemaet er, også etter endringsforslagene fra Kulturrådet, er det faktisk ikke spesielt godt egnet til å kartlegge resultatene av FoU-virksomheten fordi spørsmålene er for unyanserte og – i det nye forslaget – ligger for tett opp til en uheldig FoU-definisjon i UH-sektoren

Dessuten:

1. Selv om formalkompetanse ikke er en garanti for kvalitet og volum i FoU-arbeidet på individnivå, må vi selvsagt tro at det er en sammenheng mellom disse størrelsene på aggregert nivå
2. Statistikken bør gjenspeile de faktiske kompetanseforholdene, etter gradsreformen i UH-sektoren og styrkingen av FoU-ambisjonene i museene gjennom Museumsreformen
3. Spørsmålene om kompetansenivå kan da ikke være så vilkårlige og ufullstendige som nå

Og:

1. Både Kulturrådet, sektoren som helhet og de enkelte institusjonene bør være interessert i å se hvor mye ressurser som settes inn i FoU-arbeidet – og hvordan resultatene står i forhold til ressursbruken
2. Dette gir hverken det foreliggende eller foreslåtte skjemaet anledning til, siden det ikke spørres om ressursbruk på feltet i det hele tatt
3. På bakgrunn av den stadig sterkere betoningen av FoU-virksomhetens plass i museene er Kulturrådets lunkne interesse for mer statistikk her underlig
4. For det menes vel alvor med at denne F'en i museumsretorikken er viktig, den også?

Takk for oppmerksomheten!

